

УДК 026.6

К. С. Бережна, аспірант (ХДАК, Харків), вчений секретар (НБ ХНУМГ, Харків)

Використання хмарних сервісів публічними бібліотеками України

Мережа публічних бібліотек України відіграє провідну роль в накопиченні і передачі знань; подоланні цифрової і, як наслідок, інформаційної нерівності в суспільстві; розробці контенту і забезпеченні рівноправного доступу до нього; підвищенні рівня грамотності в сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Але в умовах посилення вимог до ліцензійного програмного забезпечення, зменшення фінансування, бібліотекам доводиться купувати дорогі ліцензійні програми, оплачувати роботу програмістів, займатися постійним удосконаленням технічних характеристик персональних комп'ютерів, що сильно позначається на невеликому бюджеті публічних бібліотек. В таких умовах для публічних бібліотек рішенням може стати використання хмарних сервісів.

Хмарні сервіси є інформаційною технологією, що надається на вимогу в якості сервісу в Інтернеті або виділеної мережі, який оплачується в залежності від використання, тобто хмарний сервіс - це веб-орієнтоване програмне забезпечення, програма, що працює в рамках веб-браузера без інсталяції на комп'ютер користувача. Хмарні сервіси представлені в широкому діапазоні - від повноцінних додатків і платформ для розробки до серверів, систем зберігання та віртуальних робочих місць.

Перевагами таких сервісів є відсутність необхідності установки ПО на робочих місцях користувачів - доступ до ПЗ здійснюється через звичайний браузер; скорочення витрат на розгортання системи в

бібліотеці; скорочення витрат на технічну підтримку і оновлення; швидкість впровадження; зрозумілий інтуїтивний інтерфейс, так як більшість співробітників уже звикли до використання веб-сервісів; мультиплатформеність.

В своїй діяльності публічні бібліотеки можуть використовувати безліч хмарних сервісів. Компанія Google надає такі послуги: електронна пошта Gmail, календар, сервіс для відеоконференцій і чатів Hangouts, соціальна мережа Google+, відеохостинг «YouTube», які дозволяють співробітникам бібліотеки працювати разом, де б вони не знаходилися. Google Docs дає можливість створювати, редагувати і зберігати документи, таблиці, презентації, фото, анкети та веб-форми, прямо в браузері з будь-яких пристроїв, а також легко надавати доступ до файлів іншим користувачам.

Не менш успішна на ринку ІТ-технологій компанія Microsoft пропонує користувачам схожий сервіс Office365 - першу глобальну хмарну службу офісних додатків. Він надає потужність хмарної продуктивності, допомагаючи економити час, гроші звільняючи цінні ресурси. Office 365: об'єднує знайомий набір для робочого столу Microsoft Office і хмарні версії засобів Microsoft наступного покоління для обміну інформацією та спільної роботи, в тому числі Office Online і Microsoft Skype, хмара OneDrive, щоб користувачі були доступні в будь-якому місці за допомогою Інтернету.

Головною проблемою впровадження хмарних технологій в публічних бібліотеках України є недостатнє матеріально-технічне оснащення. Станом на початок 2016 році всього лише 27,6% публічних бібліотек України мають комп'ютери (4 583 бібліотеки), з них в 2 399 сільські, що становить лише 14,5%. Комп'ютерний парк публічних бібліотек України станом на 2016 р. налічував 17 016 машин, серед них

1 948 одиниць в Обласних універсальних наукових бібліотеках, а 4 101 одиниця знаходяться в бібліотеках сільської місцевості.

З 2016 року кількість бібліотек, що надають доступ до мережі Інтернет складала 3 628 (21,9%); і тільки 1 606 (9,7%) сільських бібліотек мають цей доступ. Із 17 016 персональних комп'ютерів 14 266 (84%) підключені до мережі Інтернет.

Таким чином, хмарні технології дозволяють подолати існуючі бар'єри: географічні, технологічні, соціальні. Головною перешкодою на шляху до використання хмарних технологій в публічних бібліотеках України є недостатньо розвинена матеріально-технічна база, малочисельний комп'ютерний парк і відсутність 100% підключення наявних ПК до високошвидкісного Інтернету. Незважаючи на це публічні бібліотеки України з великим ентузіазмом освоюють і впроваджують хмарні сервіси в свою діяльність.